

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

III. ÚS 282/2020-54

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Roberta Šorla a sudcov Petra Straku (sudca spravodajca) a Martina Vernarského v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľky **obchodnej spoločnosti A&A – Kameničná, s. r. o.**, IČO 47 775 408, Balvany 214, Kameničná, zastúpenej advokátom JUDr. Ivanom Jánošíkom, Klincová 35, Bratislava, proti postupu a rozsudku Krajského súdu v Nitre č. k. 25 Co 352/2016 z 31. mája 2017 a postupu a uzneseniu Najvyššieho súdu Slovenskej republiky č. k. 6 Cdo 41/2018 z 28. februára 2019 takto

r o z h o d o l :

Ústavnú sťažnosť **o d m i e t a .**

O d ô v o d n e n i e :

I.

1. Ústavný súd uznesením č. k. III. ÚS 282/2020-25 zo 4. augusta 2020 prijal na ďalšie konanie ústavnú sťažnosť sťažovateľky vo veci namietaného porušenia základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 v spojení s čl. 1 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práv podľa čl. 6 ods. 1 a čl. 13 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom a rozsudkom Krajského súdu v Nitre č. k. 25 Co 352/2016 z 31. mája 2017 a postupom a uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky č. k. 6 Cdo 41/2018 z 28. februára 2019.

2. Žalobca [REDAKOVANÉ] sa v konaní pred Okresným súdom Komárno za účasti intervenientov domáhal proti žalovanému [REDAKOVANÉ], určenia, že je nájomcom nehnuteľností nachádzajúcich sa v katastrálnych územiach v okrese Komárno. Okresný súd rozsudkom č. k. 14C/88/2013-537 z 13. apríla 2016 žalobu zamietol, na odvolanie žalobcu krajský súd touto ústavnou sťažnosťou napadnutým rozsudkom rozsudok okresného súdu potvrdil a na dovolanie žalobcu najvyšší súd napadnutým uznesením dovolanie odmietol.

II.

3. V rámci svojich vyjadrení zúčastnená osoba a najvyšší súd poukázali na skutočnosť, že sťažnosť podala sťažovateľka A&A – Kameničná, s. r. o., hoci táto spoločnosť nebola stranou sporu ani na okresnom súde, ani na krajskom súde a ani na najvyššom súde. Žalobcom v spore bol [REDACTED]. Tento subjekt je síce spoločníkom a konateľom sťažovateľky, avšak ide o dva rozdielne subjekty a entity.

III.

4. Podľa čl. 46 ods. 1 ústavy každý sa môže domáhať zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde a v prípadoch ustanovených zákonom na inom orgáne Slovenskej republiky. Podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru každý má právo na to, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom zriadeným zákonom, ktorý rozhodne o jeho občianskych právach alebo záväzkoch alebo o oprávnenosti akéhokoľvek trestného obvinenia proti nemu.

5. Ústavný súd vo vzťahu k čl. 6 ods. 1 dohovoru a čl. 46 ods. 1 ústavy už uviedol, že formuláciou uvedenou v čl. 46 ods. 1 ústavy ústavodarca v základnom právnom predpise Slovenskej republiky vyjadril zhodu zámerov vo sfére práva na súdnu ochranu s právnym režimom súdnej ochrany podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru (II. ÚS 71/97). Z uvedeného dôvodu preto v obsahu týchto práv nemožno vidieť zásadnú odlišnosť (II. ÚS 71/97, IV. ÚS 195/07).

6. Súdne konanie (vrátane konania pred ústavným súdom podľa čl. 127 ods. 1 ústavy) sa riadi zásadou, že domáhať sa ochrany svojich práv (tu ochrany základných práv a slobôd) môžu len dotknuté subjekty, t. j. také subjekty, ktoré tvrdia, že bolo porušené ich právo. Teda len takéto subjekty majú aktívnu procesnú legitimáciu na konanie. Iné subjekty majú aktívnu procesnú legitimáciu len vtedy a potiaľ, pokiaľ im ju osobitne priznáva zákon. (A v niektorých konaniach je aktívna procesná legitimácia priznaná len určitému favorizovanému okruhu navrhovateľov, t. j. ani nie všetkým skutočne dotknutým subjektom.) O taký prípad, keď by sťažovateľka mala zákonom danú aktívnu procesnú legitimáciu na podanie ústavnej sťažnosti v prospech niektorej zo strán sporu vedeného pred všeobecnými súdmi, v spore vedenom v namietaných konaniach pred všeobecnými súdmi v prejednávanej veci nejde.

7. Ústavnú sťažnosť podala obchodná spoločnosť A&A – Kameničná, s. r. o., ktorá sa označila za sťažovateľa a za ktorú aj advokát JUDr. Ivan Jánošík sťažnosť podpísal. V uvedenom smere nevznikajú žiadne pochybnosti, teda nejde o žiadnu chybu v písaní, ktorá by sa dala odstrániť. Subjekt sťažovateľky je označený úplným a presným spôsobom. Sťažovateľke bol vytvorený dostatočný priestor na objasnenie zmeny v osobe dotknutej napadnutými rozhodnutiami a postupmi. Sťažovateľka v ústavnej sťažnosti žiadnym spôsobom sama nevysvetľuje, prečo by mala byť stranou uvedeného sporu (prípadne mohla byť nezákonne opomenutá), a netvrdí ani svoje právne nástupníctvo po ktorejkoľvek strane sporu.

8. Keďže sťažovateľka nebola stranou sporu pred okresným súdom, krajským súdom a ani pred najvyšším súdom nemohli byť v žiadnom smere porušené jej základné práva a slobody. Sťažovateľka vzhľadom na meritórny záujem ústavného súdu o vec dostala prijatím sťažnosti na ďalšie konanie šancu vysvetliť, prečo toto konanie iniciovala. Aj napriek výzve ústavného súdu na vyjadrenie sa k podaniam odporcu a zúčastnenej osoby však svoju aktívnu legitimáciu nepreukázala. Vzhľadom na uvedené ústavnú sťažnosť podala neoprávnená osoba, a preto ústavný súd ústavnú sťažnosť odmietol podľa § 56 ods. 2 písm. e) zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov

K namietanému porušeniu čl. 13 dohovoru

9. Z čl. 13 dohovoru vyplýva pre fyzické osoby a právnické osoby právo akcesorickej (druhotnej alebo sekundárnej) povahy na účinné právne prostriedky nápravy pred národným orgánom v prípade porušenia ostatných ľudských práv chránených dohovorom. Ústavný súd odkazuje aj na judikatúru Európskeho súdu pre ľudské práva, podľa ktorej uplatňovanie práva vyplývajúceho z čl. 13 dohovoru musí nadväzovať na aspoň obhájtiteľné tvrdenie (arguable claim) o porušení iného práva chráneného dohovorom (napr. rozhodnutie vo veci Silver a ostatní proti Spojenému kráľovstvu z 25. 3. 1983). Článok 13 dohovoru sa tak vzťahuje iba na prípady, v ktorých sa jednotlivcovi podarí preukázať pravdepodobnosť tvrdenia, že sa stal obeťou porušenia práv garantovaných dohovorom (Boyle a Rice proti Spojenému kráľovstvu, rozsudok z 27. 4. 1988, séria A, č. 131, rovnako nálezy ústavného súdu č. k. III. ÚS 24/2010, IV. ÚS 325/2011, IV. ÚS 90/2013). Sťažovateľka v predmetnom prípade okrem porušenia čl. 13 dohovoru namietala iba porušenie čl. 6 ods. 1 dohovoru, ktorý ale neposkytuje ochranu v sťažovateľkinom namietanom konaní (teda v konaní, ktorého výsledkom bolo napadnuté uznesenie krajského súdu, resp. okresného súdu, bližšie bod 37). V súvislosti so skutočnosťou, že sťažovateľkine námietky týkajúce sa ďalších základných práv (čl. 46 ods. 1, čl. 47 ods. 3, čl. 49, čl. 50 ods. 3 ústavy a čl. 36 ods. 1 listiny) posúdil ústavný súd ako zjavne neopodstatnené, nezostalo žiadne právo, v spojení s ktorým mohla sťažovateľka namietat porušenie čl. 13 dohovoru. Napadnutým uznesením krajského súdu preto nemohlo dôjsť ani k porušeniu sťažovateľkinho práva podľa čl. 13 dohovoru.

K namietanému porušeniu čl. 1 ods. 1 ústavy

10. Podľa čl. 1 ods. 1 ústavy Slovenská republika je zvrchovaný, demokratický a právny štát. Podľa čl. 1 ods. 2 ústavy Slovenská republika uznáva a dodržiava všeobecné pravidlá medzinárodného práva, medzinárodné zmluvy, ktorými je viazaná, a svoje ďalšie medzinárodné záväzky. K namietanému porušeniu čl. 1 ods. 1 ústavy ústavný súd, odvolávajúc sa na svoju doterajšiu judikatúru (IV. ÚS 383/08), uvádza, že čl. 1 ods. 1 ústavy má charakter všeobecného ústavného princípu, ktorý sú povinné rešpektovať všetky orgány verejnej moci pri výklade a uplatňovaní ústavy. Tento článok ústavy je vždy implicitnou súčasťou rozhodovania ústavného súdu, t. j. aj jeho rozhodovania o porušovaní základných práv a slobôd garantovaných ústavou podľa čl. 127 ods. 1 ústavy, a preto ústavný súd nepovažoval za potrebné vysloviť porušenie tohto článku ústavy vo výrokovej časti nálezu. Vzhľadom na to ústavný súd ústavnú sťažnosť odmietol ako podanú neoprávnenou osobou.

11. S poukazom na čl. 133 ústavy, podľa ktorého proti rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok, sa pod právoplatnosťou rozhodnutia uvedenou vo výroku tohto rozhodnutia rozumie jeho doručenie účastníkom konania.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 9. marca 2021

Robert Šorl
predseda senátu